Lietas Nr.A421014509

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Jelgavā, 2010.gada 9.februārī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese S.Ozola,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz *L.K.* pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu – par pabalsta piešķiršanu skolas piederumu iegādei un brīvpusdienām pieteicējas bērniem un dzīvokļa pabalsta piešķiršanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2009.gada 18.augustā Tukuma novada Domes Sociālās palīdzības komisija, izskatot *L.K.* (turpmāk tekstā – „pieteicēja") iesniegumu par pabalstu piešķiršanu skolas piederumu iegādei un brīvpusdienām un dzīvokļa pabalsta piešķiršanu, pieņēma lēmumu Nr.10 (turpmāk tekstā – „sākotnējais lēmums"), ar kuru atteica piešķir minētos pabalstus.

Izskatot pieteicējas 2009.gada 17.septembra apstrīdēšanas iesniegumu, Tukuma novada Domes Administratīvo aktu strīdu komisija 2009.gada 7.oktobrī pieņēma lēmumu Nr.6, 2.§ (turpmāk tekstā – „Lēmums"), ar kuru atstāja negrozītu sākotnējo lēmumu.

Lēmumā konstatēts, ka pieteicējas ģimene neatbilst trūcīgas ģimenes statusam, jo tai ir parādsaistības, kā arī pieteicēja ir atteikusies no līdzdarbības pienākumiem.

[2] 2009.gada 10.novembrī pieteicēja, pārsūdzot Lēmumu, iesniedza pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā. Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2009.gada 21.decembra lēmumu pieņemts pieteikums daļā un ierosināta lieta par labvēlīga administratīvā akta izdošanu – par pabalsta skolas piederumu iegādei un brīvpusdienām pieteicējas bērniem un dzīvokļa pabalsta piešķiršanu.

Pieteikums pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[2.1] Pieteicējasprāt, no Ministru kabineta noteikumiem Nr.214 izriet, ka viņas ģimene nevar tikt atzīta par trūcīgu pat gadījumā, ja viņa ar vīru ir bezdarbnieki, nesaņem bezdarbnieka pabalstu un vienīgie ģimenes ienākumi ir bērnu nauda 16 lati, kurus pieteicēja neuzrādīja deklarācijas aizpildīšanas laikā kā ienākumu gūšanas avotu.

Pieteicēja uzskata, ka, noraidot viņas iesniegumu, tiek pārkāptas viņas bērnu tiesības un tiesības uz pašvaldības palīdzību.

[2.2] Pieteicēja norāda, ka atteikušies no piedāvātajiem sabiedriskajiem darbiem, jo tajā laikā kopā ar vīru bija atraduši pagaidu darbu pie saimnieces – lasīt avenes, par ko kopā ar vīru saņēmuši 25 latus.

[2.3] Attiecībā uz parādsaistībām pieteicēja norāda, ka viņai ir divu veidu parādsaistības – EGO kartes kredīts 400 latu apmērā ar mēneša maksājumu – nepilni 24 lati un kredīts dzīvokļa remontam un labiekārtošanai – 8000 latu apmērā ar mēneša maksājumu – 104 eiro. Savukārt iestāde, vērtējot pieteicējas parādsaistības, kļūdījusies to skaitā un apmērā.

[2.4] Pieteicēja precizē, ka viņas vīra pagaidu darbi izpaužas tādā veidā, ka viņš, piemēram, palīdz kaimiņiem kraut malku, vai vīra māsai - izbūvēt žogu, par ko viņš saņēmis aptuveni 25- 55 lati. Bet arī šie darbi ir bijuši laika periodā no marta līdz maijam, nevis laika periodā, par kuru tika jautāts, aizpildot deklarāciju augustā.

Ģimenes valsts pabalstu pieteicēja deklarācijā nenorādīja, jo pēc Sociālā departamenta darbinieces norādījuma tas nebija jānorāda.

[2.5] Pieteicēja uzskata, ka ne Ministru kabineta noteikumu un pašvaldības saistošie noteikumu, ne Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma un Administratīvā procesa likuma normas nevar ierobežot Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk tekstā– „Satversme") 110.pantā noteiktās bērnu tiesības.

[3] Tukuma novada Dome (turpmāk arī – „atbildētājs") tiesai iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā norāda, ka pieteikumā ietverto prasījumu neatzīst, pamatojoties uz tālāk minētajiem apsvērumiem.

[3.1] Ņemot vērā Ministru kabineta 2009.gada 3.marta noteikumu Nr.214 „Noteikumi par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu" (turpmāk tekstā – „MK noteikumi Nr.214") 2.2.apakšpunktu pieteicējas ģimene neatbilst trūcīgas ģimenes statusam, jo tai ir parādsaistības un īpašumā trīs aktīvie transportlīdzekļi.

[3.2] Saskaņā ar Tukuma pilsētas Domes 2008.gada 24.jūlija saistošo noteikumu Nr.15 „Par Tukuma pilsētas pašvaldības sociālajiem pabalstiem" (turpmāk tekstā – „Saistošie noteikumi") 3.2.apakšpunkta otro daļu un Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 7.panta 1.punktu pieteicējai atteikts pabalsts, jo uz lietas izskatīšanas brīdi pieteicēja bija atteikusies no līdzdarbības pienākumiem – sabiedrisko pagaidu darbu veikšanas.

[3.3] Turklāt atbildētājs norāda, ka saņēmis informāciju no Nodarbinātības valsts aģentūras Tukuma filiāles par to, ka pieteicējas vīrs ir ieguvis bezdarbnieka statusu jau 2009.gada 18.februārī, bet vairākkārt atteicies no piedāvātajiem mācību kursiem un projektiem, kā arī 2009.gada 30.oktobrī anulējis savu iepriekš izteikto vēlmi par iespēju strādāt.

[4] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma (APL) 114.panta pirmo daļu, ja lietā esošie dokumenti ir pietiekami un tam rakstveidā piekritis pieteicējs (..), tiesa var izspriest lietu bez tiesas sēdes (rakstveida procesā). (..)

Tiesa konstatē, ka lietā esošie dokumenti ir pietiekami, lai tiesa varētu izspriest lietu bez tiesas sēdes (rakstveida procesā), kā arī tam rakstveidā ir piekritusi pieteicēja *(sk. lietas 58.lapā)*.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, izvērtējot lietas materiālus, atzīst, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms.

[6] Tiesa konstatē turpmāk minēto:

[6.1] 2009.gada 6.augustā pieteicēja Tukuma novada Domes Sociālajā departamentā iesniegusi iztikas līdzekļu deklarāciju, lūdzot izvērtēt ģimenes ienākumu un materiālo situāciju, un noslēgusi vienošanos par līdzdarbību, ar kuru garantētais minimālā ienākuma pabalsts būtu pārskaitāms skolas lietu iegādei un dzīvokļa un malkas pabalstam (*lietas 46.-47.lapa*);

[6.2] 2009.gada 18.augustā Tukuma novada Domes Sociālās palīdzības komisija, izskatot pieteicējas iesniegumu par pabalstu piešķiršanu, pieņēmusi sākotnējo lēmumu, ar kuru atteica minēto pabalstu piešķiršanu, jo ģimenei ir parādsaistības un darbspējīgās personas atteikušās no līdzdarbības pienākumiem (*lietas 41.lapa*);

[6.3] 2009.gada 17.septembrī pieteicēja apstrīdēja sākotnējo lēmumu, norādot, ka viņai nav trīs veidu parādsaistības, bet divas – EGO kredīts un kredīts dzīvokļa remontam un labiekārtošanai (kas, viņasprāt, arī ir hipotekārais kredīts), bet iespējams trešais domātais - studiju kredīts atbilstoši MK noteikumu Nr.214 17.punktam nav uzskatāms par parādsaistību; kļūda lēmumā izpaužas arī parādsaistību summās; kā arī norādīts, ka atsakot sniegt palīdzību, nav ņemtas vērā bērnu tiesības un pieteicējas bērni tiekot diskriminēti, jo pašvaldība piešķirot pabalstus citiem bērniem (*lietas 11.-14.lapa*);

[6.4] Atbildētājs, izskatot pieteicējas apstrīdēšanas iesniegumu, 2009.gada 7.oktobrī pieņēma Lēmumu, ar kuru atstāja negrozītu sākotnējo lēmumu (*lietas 15.lapa*).

[7] Atbildētājs Lēmumu par atteikumu piešķirt pieteicējai pabalstu skolas piederumu iegādei, brīvpusdienām bērniem un dzīvokļa pabalstu pamatojis ar Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 7.panta 1.punktu, MK noteikumu Nr.214 2.2.apakšpunktu un Saistošo noteikumu 3.2.apakšpunkta otro daļu.

[8] Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma (*redakcijā uz iesnieguma izskatīšanas brīdi*) 1.panta 17.punkts noteic, sociālā palīdzība ir naudas vai mantiskais pabalsts, kura piešķiršana balstās uz materiālo resursu novērtēšanu personām (ģimenēm), kurām trūkst līdzekļu pamatvajadzību apmierināšanai.

Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 32.pants noteic, ka sociālās palīdzības mērķis ir sniegt materiālu atbalstu krīzes situācijā nonākušām trūcīgām un maznodrošinātām ģimenēm (personām), lai apmierinātu to pamatvajadzības un veicinātu darbspējīgo personu līdzdarbību savas situācijas uzlabošanā.

Atbilstoši Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 35.pantam vispārīgi ir noteikti trīs sociālās palīdzības pabalstu veidi: pabalsts garantētā minimālā ienākuma nodrošināšanai un dzīvokļa pabalsts (35.panta pirmā daļa), vienreizējs pabalsts ārkārtas situācijā, ko pašvaldība ir tiesīga izmaksāt, neizvērtējot personas (ģimenes) ienākumus (35.panta otrā daļa) un citi pabalsti, ko pašvaldība ir tiesīga izmaksāt, ja ir apmierināts pamatots pašvaldības iedzīvotāju pieprasījums pēc pabalsta garantētā minimālā ienākuma līmeņa nodrošināšanai un dzīvokļa pabalsta (35.panta trešā daļa).

Atbilstoši Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 5.pantam, kas noteic sociālās palīdzības sniegšanas pamatprincipus, sociālo palīdzību klientam sniedz, pamatojoties uz viņa materiālo resursu — ienākumu un īpašuma novērtējumu, individuāli paredzot katra klienta līdzdarbību atbilstoši likumam „Par sociālo drošību".

Likuma „Par sociālo drošību" 11.pants par sociālo palīdzību noteic, ka personai, kura saviem spēkiem nespēj nodrošināt sevi vai pārvarēt īpašas dzīves grūtības un kura nesaņem ne no viena cita pietiekamu palīdzību, ir tiesības uz personisku un materiālu palīdzību, kas atbilst tās vajadzībām, dod iespēju pašpalīdzībai un veicina tās iesaistīšanos sabiedrības dzīvē.

No iepriekš minētajām tiesību normām izriet, ka pašvaldība ir tiesīga neizvērtēt pabalsta pieprasītāja ienākumus, vienīgi lemjot par vienreizēju pabalstu ārkārtas situācijā. Visos pārējos gadījumos pašvaldībai ir no likuma izrietošs pienākums izvērtēt palīdzības pieprasītāja ienākumus, materiālo stāvokli, tai skaitā ienākumus, lai konstatētu, vai sociālā palīdzība nepieciešama palīdzības pieprasītāja pamatvajadzību apmierināšanai. Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 1.panta 11.punkta izpratnē pamatvajadzības ir ēdiens, apģērbs, mājoklis, veselības aprūpe, obligātā izglītība.

Turklāt no minētā tiesiskā regulējuma secināms, ka sociālā palīdzība tiek sniegta personām ar zemiem ienākumiem (trūcīgām personām), kurām objektīvu iemeslu dēļ nav līdzekļu pamatvajadzību apmierināšanai un kurām nav citu resursu – citu personu, ģimenes locekļu atbalsta vai materiālo resursu, tai skaitā īpašumu – lai apmierinātu šīs pamatvajadzības.

[9] Tiesa konstatē, ka lietā ir strīds par to, vai pieteicēja atbilst tiesību normās paredzētajiem kritērijiem, lai viņas ģimenei piešķirtu prasītos pabalstus [6.1], proti, vai viņas ģimenei trūkst līdzekļu savu pamatvajadzību apmierināšanai minimālā apmērā.

Tādējādi primāri ir konstatējams, vai persona atbilst trūcīgas ģimenes (personas) statusam.

[9.1] Kārtību, kādā novērtējami ģimenes (personas) ienākumi un materiālais stāvoklis, noteic MK noteikumi Nr.214, kas izdoti, pamatojoties uz Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 33.pantu.

MK noteikumu Nr.214 2.2.apakšpunkts, kas norādīts Lēmuma pamatojumā, noteic, ka ģimene (persona) atzīstama par trūcīgu, ja tās ienākumi uz katru ģimenes locekli pēdējo triju mēnešu laikā nepārsniedz 50 % no attiecīgā gada 1.janvārī spēkā esošās minimālās darba algas valstī un ja tai nav parādsaistību (..).

Tiesa konstatē, ka lietā nav strīda par to, ka pieteicējas ģimenei ir parādsaistības. Minēto apstiprina arī pieteicēja, gan iesniedzot iestāde iztikas līdzekļu deklarāciju (*sk. lietas 46.lapā*), gan apstrīdēšanas iesniegumā iestādei (*sk. lietas 12.lapā*); gan pieteikumā tiesai (*sk. lietas 7.lapā*).

Lietā ir strīda par to, ka iestāde lēmumos norādījusi, ka pieteicējai ir trīs veidu parādsaistības (*sk. lietas 42.lapā*), norādot, ka pieteicēja mācībām ir ņēmusi studiju kredītu.

[9.2] MK noteikumu Nr.214 17.punkts noteic, ka par parādsaistībām šo noteikumu izpratnē nav uzskatāmi studiju un studējošo kredīti un kredīti mājokļa pielāgošanai invalīdiem, parāds par dzīvokļa īri, apsaimniekošanas izdevumiem un komunālajiem pakalpojumiem, kā arī parāds par pacienta iemaksu vai pacienta līdzmaksājumu, saņemot no valsts budžeta apmaksātos veselības aprūpes pakalpojumus.

Noteikumu 18.punkts noteic, ka pašvaldība saistošajos noteikumos var noteikt labvēlīgākus nosacījumus attiecībā uz atsevišķiem parādsaistību veidiem, nosakot to lielumu.

Tukuma novada Dome savos Saistošajos noteikumos (*sk. lietas 48.-53.lapu*) attiecībā uz parādsaistību veidiem un to apmēru nav noteikusi kādus izņēmumus vai labvēlīgākus nosacījumus, kas nebūtu uzskatāmas par parādsaistībām, izņemot atsauci par īres un komunālo pakalpojumu parādiem.

Tādējādi jebkuru parādsaistību, izņemot īres un komunālo pakalpojumu parādi, esamība vai to lielums liedz Tukuma novada pašvaldības iedzīvotāju vai ģimeni atzīt par trūcīgu un uzskatāms, ka persona (ģimene), kurai ir šādas parādsaistības, dzīvo tādos apstākļos, kas pārsniedz tās pamatvajadzību minimālo apmēru.

Ievērojot minēto un ņemot vērā to, ka pieteicējai (viņas ģimenei) ir parādsaistības - EGO kartes kredīts un kredīts dzīvokļa remontam un labiekārtošanai, tiesa atzīst, ka atbildētājs pamatoti secinājis, ka pieteicējas ģimene nav atzīstama par trūcīgu.

Tiesas ieskatā, atbildētāja atsauce uz pieteicējas studiju kredīta esamību vai parādu apmēru, neietekmē Lēmumā norādīto pamatojumu attiecībā uz citām pieteicējas ģimenes parādsaistībām.

[9.3]. Saskaņā ar Ministru kabineta 2009.gada 17.jūnija noteikumu Nr.550 „Kārtība, kādā aprēķināms, piešķirams, izmaksājams pabalsts garantētā minimāla ienākumu līmeņa nodrošināšanai un slēdzama vienošanās par līdzdarbību" 2.punktam šādu pabalstu piešķir ģimenei, kura atzīta par trūcīgu atbilstoši normatīvajiem aktiem par ģimenes (..) atzīšanu par trūcīgu.

Ievērojot iepriekš konstatēto [9.2], pieteicējai nav tiesību saņemt pabalstu garantētā minimālā ienākumu līmeņa nodrošināšanai, jo atbilstoši MK noteikumu Nr.214 prasībām pieteicējas ģimeni nevar atzīt par trūcīgu parādsaistību esamības dēļ.

[10] Attiecībā uz pašvaldības pienākumu piešķirt dzīvokļa pabalstu tiesa konstatē turpmāk minēto.

[10.1] Likuma „Par pašvaldībām" 15.panta pirmajā daļā noteikts, ka pašvaldības autonomajās funkcijās cita starp ietilpst nodrošināt iedzīvotājiem sociālo palīdzību (sociālo aprūpi) (sociālā palīdzība maznodrošinātām ģimenēm un sociāli mazaizsargātām personām, veco ļaužu nodrošināšana ar vietām pansionātos, bāreņu un bez vecāku gādības palikušo bērnu nodrošināšana ar vietām mācību un audzināšanas iestādēs, bezpajumtnieku nodrošināšana ar naktsmītni u.c.) (7.punkts).

Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 35.panta piektā daļa noteic, ka dzīvokļa pabalsta apmēru, izmaksas kārtību un personas, kuras ir tiesīgas saņemt šo pabalstu, reglamentē pašvaldības saistošajos noteikumos.

Tādējādi likumdevējs ir piešķīris deleģējumu vietējai pašvaldībai noteikt kārtību, kas saistīta ar šādu pabalstu piešķiršanu.

Turklāt Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 5.pants cita starp noteic vienu no sociālās palīdzības sniegšanas pamatprincipiem – klienta līdzdarbību, proti, klientam ir pienākums aktīvi iesaistīties savas problēmas risināšanā, pildot līdzdarbības pienākumus (7.panta 1.punkts).

[10.2] Saistošie noteikumi (*sk. lietas 48.-53.lapa*) noteica Tukuma pilsētas pašvaldības sociālos pabalstus un kārtību, kādā tie piešķirami, aprēķināmi un izmaksājami.

[10.3] Saistošo noteikumu 3.sadaļā noteikti pabalsta piešķiršanas kritēriji, kur cita starp noteikts, ja ģimene (persona) atsakās no līdzdarbības savas situācijas uzlabošanā, lūgums sniegt materiālo palīdzību tiek atteikts, sagatavojot motivētu rakstveida pamatojumu (3.2.apakšpunkta otrā daļa).

Tiesa konstatē, ka lietā nav strīda par to, ka pieteicēja atteikusies no līdzdarbības pienākumiem, norādot to noslēgtajā vienošanās par līdzdarbību, iesniedzot iztikas līdzekļu deklarāciju un lūdzot piešķirt pabalstus (*sk. lietas 47.lapas otra puse*), kā arī apliecinot to savā apstrīdēšanas iesniegumā un pieteikumā tiesai, ka viņai kopā ar vīru ir citi pagaidu darbi.

Ņemot vērā, ka pieteicēja ir vēlējusies saņemt pašvaldības sociālo palīdzību dzīvokļa pabalsta veidā, pašvaldība ir pamatoti vērtējusi pieteicējas ģimenes līdzdarbību savas situācijas uzlabošanā. Proti, noslēgtajā vienošanās par līdzdarbību pieteicējas ģimene un pašvaldības sociālais dienests vienojušies risināt algota darba trūkuma problēmu – atrast algotu darbu – strādāt algotus pagaidu sabiedriskos darbus. Tādējādi pašvaldība cita starp ir norādījusi, pie kādiem apstākļiem pieteicējai būtu tiesības saņemt dzīvokļa pabalstu, un konstatējusi, ka pieteicēja attiecīgajam kritērijam neatbilst, jo atteikusies no šāda līdzdarbības pienākuma.

Turklāt, arī vērtējot pieteicējas atteikuma iemeslu – norādi, ka viņa kopā ar vīru strādā citur, tiesas ieskatā tas nav pietiekams pamats atteikties no līdzdarbības pienākuma. Saskaņā ar Saistošo noteikumu 3.2.6.apakšpunktu personai nav pamata atteikties no nodarbinātību veicinošiem pasākumiem arī gadījumā, ja persona pamatdarbā strādātu nepilnu darbadienu.

Tiesas ieskatā nebūtu arī pamata apgalvot, ka pieteicēja neko nav darījusi, lai gūtu ienākumus. Tomēr kā izriet no lietas faktiskajiem apstākļiem – vēlme saņemt pašvaldības sociālo palīdzību, šo veikto pasākumu rezultātā pieteicējai tos nav izdevies gūt pietiekamā apjomā. Tādējādi atzīstams, ka pieteicēja nav aktīvi darbojusies, lai palielinātu savus ienākumus, iesaistoties pašvaldības piedāvātajos pagaidu algotajos sabiedriskajos darbos.

Pastāvot šādiem apstākļiem, tiesa atzīst, ka atbildētājs pamatoti atbilstoši normatīvo aktu nosacījumiem atzinis, ka pieteicējas ģimene neatbilst noteiktajiem kritērijiem, lai saņemtu pašvaldības sociālo palīdzību dzīvokļa pabalsta veidā, jo pieteicēja nepamatoti atteikusies no līdzdarbības pienākumiem.

[11] Ņemot vērā iepriekš konstatēto – to, ka pieteicējas ģimene nav atzīstama par trūcīgu, tātad nav piešķirams pabalsts garantētā minimālā ienākuma līmeņa nodrošināšanai, un tai nav tiesību pretendēt uz dzīvokļa pabalstu, nepastāv tiesisks priekšnoteikums citu pabalstu izmaksai atbilstoši Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 35.panta trešajai daļai. Minētā tiesību norma noteic, ka pašvaldība ir tiesīga izmaksāt citus pabalstus, ja ir apmierināts pamatots pašvaldības iedzīvotāju pieprasījums pēc pabalsta garantētā minimālā ienākuma līmeņa nodrošināšanai un dzīvokļa pabalsta.

No lietas materiāliem izriet, ka nav izpildījies neviens no iepriekš minētajiem nepieciešamajiem nosacījumiem, lai pieteicēja varētu saņemt pašvaldības sociālo palīdzību. Līdz ar to, tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā atbildētājam nav pamata izmaksāt citus pabalstus, proti, konkrētajā gadījumā – pabalstu skolas piederumu iegādei un brīvpusdienām pieteicējas bērniem.

[12] Iepriekš konstatēto apsvērumu [9]-[11] dēļ, tiesa secina, ka lietā nav konstatējami priekšnosacījumi labvēlīga administratīvā akta izdošanai – pabalsta piešķiršanai skolas piederumu iegādei un brīvpusdienām pieteicējas bērniem un dzīvokļa pabalsta piešķiršanai, jo pieteicējas ģimene neatbilst Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma, MK noteikumu Nr.214 un Saistošajos noteikumu tiesību normās noteiktajiem nosacījumiem.

Tādējādi, tiesa atzīst, ka pieteicējas pieteikums ir noraidāms.

[13] Turpmāk minēto apsvērumu dēļ tiesa noraida pieteicējas pieteikumā ietverto argumentu par to, ka atbildētājs nav ievērojis Satversmes 110.pantu un Bērnu tiesību aizsardzības likuma normas attiecībā pret pieteicējas bērniem.

Satversmes 110.pantā noteikts, ka valsts aizsargā un atbalsta laulību - savienību starp vīrieti un sievieti, ģimeni, vecāku un bērna tiesības. Valsts īpaši palīdz bērniem invalīdiem, bērniem, kas palikuši bez vecāku gādības vai cietuši no varmācības.

Satversmes tiesa, interpretējot Satversmes 110.pantu, nonākusi pie secinājuma, ka Satversmes 110. pants liek atbalstīt ģimeni, tomēr nebūt nerada personai subjektīvas tiesības saņemt konkrētu valsts atbalstu noteikta veida un apmēra pabalsta formā. Šis pants visupirms uzliek valstij par pienākumu radīt pienācīgu sistēmu (normatīvo, institucionālo u. c.) un, rūpējoties par bērniem, ģimeni un laulību un ievērojot pārējās Satversmes normas un tiesību principus, veikt tādus atbalsta pasākumus, kas ir pietiekami efektīvi un, cik vien tas iespējams, atbilst adresātu, pirmām kārtām bērnu vajadzībām (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2006.gada 2. novembra sprieduma lietā Nr. 2006-07-01 13.1.punktu*). Savukārt tālāk minētajā spriedumā Satversmes tiesa secinājusi, ka sociālās tiesības ir specifiska cilvēktiesību joma, kura valstu konstitucionālajos likumos un starptautiskajos cilvēktiesību dokumentos formulēta kā vispārīgs valsts pienākums. Regulēšanas mehānisms ir atstāts katras valsts likumdevēja ziņā. Sociālo tiesību realizācija ir atkarīga no valsts ekonomiskās situācijas un pieejamiem resursiem (*sk. minētā Satversmes tiesas sprieduma 13.5.punktu*).

Sociālās tiesības, pie kurām pieder arī tiesības uz palīdzību dzīvokļa jautājuma risināšanā, ir ļoti nozīmīgas, taču vienlaikus īpašas tiesības, jo šo tiesību īstenošana ir atkarīga no katras valsts ekonomiskās situācijas un pieejamiem resursiem. Tādējādi sociālā palīdzība netiek sniegta visiem, kas to vēlētos, bet tikai vadoties no noteikta dzīves apstākļu līmeņa. Attiecīgais dzīves apstākļu līmenis tiek noteikts ar normatīvo aktu (*sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2004.gada 20.aprīļa sprieduma lietā Nr.SKA-3/2004 11. punktu*).

No minētā tiesa secina, ka Latvijā ir radīta sociālā nodrošinājuma sistēma, kuras ietvaros arī paredzēts pienākums vietējām pašvaldībām sniegt sociālo palīdzību savā teritorijā dzīvojošajām personām. Normatīvajos aktos ir paredzēti vairāki palīdzības veidi un noteiktas personu kategorijas, kuras var pretendēt uz palīdzību.

Ņemot vērā minēto un izvērtējot pieteicējas argumentu, tiesa atzīst, ka vispirms pienākums nodrošināt bērnam piemērotus dzīves apstākļus piekrīt bērna vecākiem, un tikai tad, kad bērna vecāki nonākuši maznodrošināto (trūcīgu) personu statusā, palīdzību ģimenei iespēju robežās sniedz tā pašvaldība, kurā attiecīga ģimene dzīvo.

Kā konstatēts iepriekš šajā spriedumā, pieteicējas ģimene atbilstoši tiesību normām noteiktajiem kritērijiem nav atzīta par trūcīgu, kas liedz pieteicējas ģimenei pretendēt uz pašvaldības sociālo palīdzību.

Savukārt, ja pieteicēja uzskata, ka kāda no Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā, MK noteikumos Nr.214 vai Saistošajos noteikumos ietvertajām normām ir pretrunā Satversmei, saskaņā ar Satversmes tiesas likuma $19.^2$panta pirmo daļu konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt ikviena persona, kura uzskata, ka tai Satversmē noteiktās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai.

[14] Ievērojot šajā spriedumā konstatēto, tiesa atzīst atbildētāja Lēmumu par tiesisku un pamatotu, bet pieteicējas pieteikumu par labvēlīga akta izdošanu, ar kuru pieteicējai tiktu piešķirts dzīvokļa pabalsts, par nepamatotu un noraidāmu.

[15] Vienlaikus tiesa norāda, ja mainās faktiskie vai tiesiskie apstākļi par labu pieteicējai, pieteicēja jebkurā laikā var iesniegt jaunu iesniegumu par sociālās palīdzības sniegšanu viņas ģimenei, atkārtoti izskatot lūgumu iestādei izdot labvēlīgu administratīvo aktu.

Savukārt 2010.gada 5.februārī tiesā iesniegtais pieteicējas lūgums atlikt lietas izskatīšanu, jo pieteicēja vēlas pierādīt faktus par transportlīdzekļu piederību, nav apmierināms. Tiesa konstatē, ka nav pamata atsākt lietas izskatīšanu pēc būtības, lai pārbaudītu jaunu pierādījumu. Tiesas ieskatā pieteicējas norādītajiem faktiem lietā nav izšķirošas nozīmes un nevar ietekmēt tiesas nolēmumu pēc būtības, jo vēl aizvien pastāv citi šķēršļi (sk. [9]-[10]) pieteicējai labvēlīga administratīvā akta izdošanai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt *L.K.* pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu par pabalsta piešķiršanu skolas piederumu iegādei un brīvpusdienām pieteicējas bērniem un dzīvokļa pabalsta piešķiršanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Jelgavas tiesu namā.

Tiesnese S.Ozola